

VTT

Kohti kestävyyseraportointia - mitä, miksi ja milloin?

Annu Markkula, Hanna Pihkola, Katariina
Palomäki, VTT
Kokkola

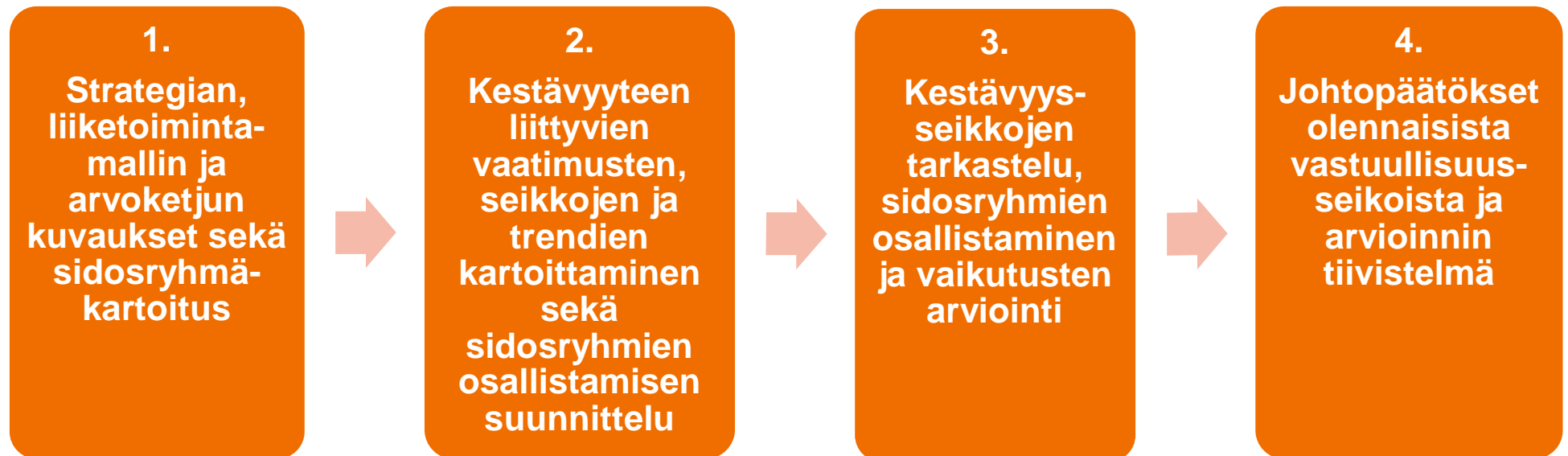
14/09/2023 VTT – beyond the obvious

Ohjelma

- 12.00 Tilaisuuden avaus ja esittelyt
- 12.15 Uuden EU-lainsäädännön pääkohdat ja vaatimukset
- 13.30 Kahvitauko
- 14.00 Miten aloittaa vastuullisuustyö ja valmistautua käytännössä kestävyysraportointiin
- 15.00 Paneelikeskustelu (30 + 15 min)
- 15.45 Yhteenveto
- 16.00 Koulutustilaisuus päättyy

Johdanto

Keskeisiä vaiheita kestävyysraportointiin valmistautumisessa

Uuden EU-lainsäädännön pääkohdat ja vaatimukset

Vihreän kehityksen ohjelma: Kestävyysraportoinnin uusi aikakausi

Vihreän kehityksen
ohjelma (2020)

- Euroopan komission käynnistämä vihreän kehityksen ohjelma eli Green Deal on toimenpidepaketti, jonka tavoitteena on tehdä EU:sta ilmastoneutraali ja kilpailukykyinen talous vuonna 2050.

Yritysten
kestävyysraportoinnin
direktiivi (CSRD)
(01/2023)

- Osana vihreän kehityksen ohjelmaa ja EU:n kestävän rahoituksen ohjelmaa (Sustainable Finance Agenda) vuoden 2023 alussa hyväksyttiin yritysten kestävyysraportoinnin direktiivi (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), jolla muutetaan ja laajennetaan aikaisemman ei-taloudellisen tiedon raportointidirektiivin vaatimuksia (Non-Financial Reporting Directive, NFRD).

Eurooppalaiset
kestävyysraportointi-
standardit (ESRS)
(07/2023)

- Kestävyysraportointidirektiivin osana käyttöön direktiivin mukaiset uudet pakolliset eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit EU:n alueelle (the European Sustainability Reporting Standards, ESRS)*

* Euroopan parlamentilla ja neuvostolla on neljä kuukautta aikaa kumota direktiivi. Mikäli direktiiviä ei vastuteta, astuu se asteittain voimaan vuoden 2024 alusta.

Lähteet: [Corporate sustainability reporting \(europa.eu\)](https://europa.eu/eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0166)
eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0166

Yritysten kestävyysraportoinnin direktiivi (CSRD) ja eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

- Yritysten kestävyysraportoinnin direktiivi (**Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD**) astui voimaan 01/2023.
- Direktiivi laajentaa aikaisempaa ei-taloudellisen tiedon raportointia koskevaa NFRD-direktiiviä.
- Direktiivi koskee entistä suurempaa joukkoa yrityksiä ja sisältää myös teknisiä vaatimuksia (digitaalinen raportointimuoto).
- Yritysten on annettava tietoja **strategiasta, tavoitteista, hallituksen ja johdon roolista, hallinnosta, yritykseen ja sen arvoketjuun liittyvistä ympäristöön ja sosiaalisen vastuun vaikutuksista, riskeistä sekä keinoista niiden hallintaan.**
- Direktiivin vaatimukseen kuuluu myös EU:n omien kestävyysraportointistandardien käyttöönotto (**EU Sustainability Reporting Standards, ESRS**).

Lähteet:

[Corporate sustainability reporting \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj)
[EUR-Lex - 32022L2464 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj)

Yritysten kestävyysraportoinnin direktiiviä (CSRD) sovelletaan vaiheittain

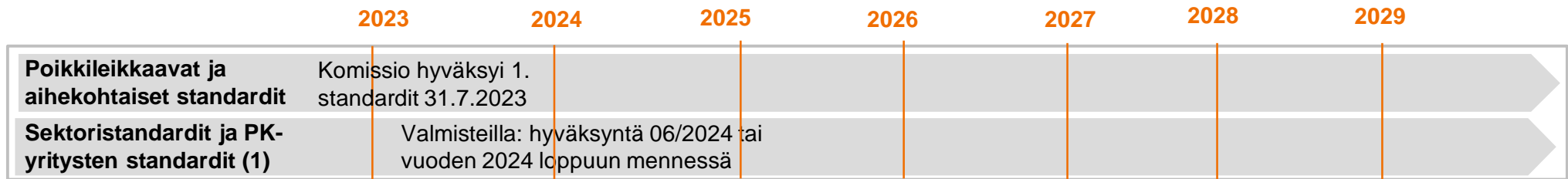
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Suuret NFRD-direktiivin alaiset yritykset (1)	Tietojenkeruun valmistelu	1. tietojen keruuvuosi	1. ESRS-raportti				
Suuret yritykset, jotka eivät NFRD-direktiivin alaisia (2)	Tietojenkeruun valmistelu		1. tietojen keruuvuosi	1. ESRS-raportti			
Listat pienet luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt		Tietojenkeruun valmistelu		1. tietojen keruuvuosi	1. ESRS-raportti		
Listatut PK-yritykset		Tietojenkeruun valmistelu		Vapaaehtoinen 1. tietojen keruuvuosi	Vapaaehtoinen 1. ESRS-raportti	Pakollinen 1. tietojen keruuvuosi	Pakollinen 1. ESRS-raportti
Suuret EU:n ulkopuoliset yritykset (3)			Tietojenkeruun valmistelu			1. tietojen keruuvuosi	1. ESRS-raportti

(1) Suuret yli 500 henkilöä työllistävät yritykset

(2) Suuret yritykset, joiden kohdalla täyttyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta kriteeristä: yli 250 työntekijää ja/tai nettoliikevaihto yli 40 miljoonaa euroa ja/tai tasearvo oylly 20 miljoonaa euroa. Suuret EU:n ulkopuoliset yritykset ja näiden EU-alueella toimivat tytäryhtiöt ovat myös velvoitettuja raportoimaan jos ne täyttävät edellä esitetyt kriteerit.

(3) EU:n ulkopuoliset yritykset, joilla on toimintaa EU-alueella ja joiden EU-alueen nettoliikevaihto on yli 150 miljoonaa euroa ja joilla on vähintäänkin yksi suuri tai listattu EU-tytäryhtiö tai EU-sivuliike, jonka nettoliikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa.

Eurooppalaiset kestävyysraportointi-standardit (ESRS) täydentyvät lähivuosina

(1) Sektorikohtaisia standardeja valmistellaan seuraaville sektoreille:

- Oil and Gas
- Coal, Quarries and Mining
- Road Transport
- Agriculture, Farming and Fisheries
- Motor Vehicles
- Energy Production and Utilities
- Food and Beverages
- Textiles, Accessories, Footwear and Jewellery

Listatuille PK-yrityksille tarkoitetut standardit ovat vielä valmisteltavana.

Listamattomille PK-yrityksille on tulossa omat, yksinkertaistetut, vapaaehtoiset standardit, joiden on tarkoitus auttaa vastaamaan suuremmilta yrityksiltä tuleviin kysymyksiin.

Lähteet:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043

Esimerkkejä muista kestävyysraportointiin liittyvistä ehdotetuista direktiiveistä ja asetuksista

Muita kestävyysraportointiin liittyviä ehdotettuja direktiivejä ja asetuksia

- **Yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoite -direktiivi** (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD, 02/2022)
- **Viherväitteitä koskeva direktiivi** (Substantiation and communication of explicit environmental claims, Green Claims Directive, 03/2023)
- Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin ja kuluttajanoikeusdirektiivin muuttamisehdotus siltä osin kuin on kyse **kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä vihreässä siirtymässä parantamalla suojaa sopimattomilta menettelyiltä ja tiedottamista** (Directive on empowering consumers for the green transition, 03/2022)
- Asetusehdotus **kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista** ja ekologisen suunnittelun direktiivin kumoamisesta, sisältäen mm. digitaalisen tuotepassin vaatimuksen tuotteille: Ecodesign for Sustainable Products Regulation, ESPR, 03/2022)

Lähteitä: [European Green Deal - Consilium \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/)

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:bc4dcea4-9584-11ec-b4e4-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_2&format=PDF

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=COM:2023:166:FIN>

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:ccf4e0b8-b0cc-11ec-83e1-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:bb8539b7-b1b5-11ec-9d96-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_1&format=PDF

Ehdotus direktiiviksi yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta: Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

- Direktiivin ehdotus tehtiin 02/2022 ja se liittyy kiinteästi kestävyysraportoinnin (CSRD) direktiiviin.
- Direktiivin tavoite on lisätä **ihmisoikeuksien kunnioittamista ja ympäristönsuojelua koko arvoketjussa** ja luoda yrityksille ”tasaveroinen kilpailukenttä”.
- Direktiiviehdotus asettaa velvoitteet yrityksille koskien **tosiasiallisia ja mahdollisia haitallisia ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia**, jotka aiheutuvat yritysten omasta, niiden tytäryhtiöiden ja arvoketjun toimijoiden, joiden kanssa yrityksellä on vakiintunut liikesuhde.
 - Vakiintuneella liikesuhteella tarkoitetaan yrityksen suoraa tai epäsuoraa liikesuhdetta, joka on luonteeltaan kestävä eikä ole vähäpätöinen.
 - Vaikuttaa siten myös pk-yrityksiin vaikka pääasiallinen soveltamisala onkin suuryritykset.

Lähteet: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:bc4dcea4-9584-11ec-b4e4-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_2&format=PDF

Ehdotus direktiiviksi yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta: Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

- **Sovelamisala:** EU:n alueen suuria yrityksiä (henkilöstö 500+ maailmanlaajuinen liikevaihto + 150 m €) ja tiettyjen merkittäviä vaikutuksia tuottavien (ns. 'high-impact') toimialojen pienemmät yritykset (henkilöstö 250+, liikevaihto yli 40 m €)
 - Tekstiilien valmistus, tekstiilien, vaatteiden ja kenkien tukkumyynti
 - Maa- ja metsätalous, elintarvikkeiden valmistus ja tukkumyynti
 - Mineraalien louhinta, metallien jalostus, mineraalien tukkumyynti

Ehdotus direktiiviksi yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta: Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

- Yritysten tulee noudattaa **ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa asianmukaista huolellisuutta (due diligence)** seuraavin toimin:
 - Asianmukaisen huolellisuuden sisällyttäminen yrityksen toimintapolitiikkaan
 - Tosiasiallisten ja mahdollisten haitallisten vaikutusten tunnistaminen
 - Mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen sekä tosiasiallisten haitallisten vaikutusten pysäyttäminen ja niiden laajuuden minimointi
 - Ilmoituskanavan perustaminen ja ylläpito
 - Asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikan ja toimien tehokkuuden seuranta
 - Julkinen viestintä asianmukaisesta huolellisuudesta

Ehdotus viherväitteitä koskevaksi direktiiviksi

- Ehdotus (03/3023) direktiiviksi nimenomaisten ympäristöväitteiden perustelemisesta ja esittämisestä Substantiation and communication of explicit environmental claims (Green Claims Directive)
- Tarkoitettu **kuluttajien ja yritysten väliseen viestintään**.
- Tavoite edistää kuluttajien mahdollisuutta tehdä tietoon perustuvia ostopäätöksiä, estää viherpesua ja auttaa luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset väitteitä esittäville toimijoille.
- Ympäristöväitteiden perustelemiseksi tehtävässä arvioinnissa on otettava huomioon tuotteen koko elinkaari tai elinkeinonharjoittajan koko toiminta. Lisäksi on mm.
 - Otettava huomioon kaikki ympäristönäkökohdat, jotka ovat merkittäviä
 - Käytettävä laajasti tunnustettua tieteellistä näyttöä ja tarkkoja tietoa sekä kansainvälisiä standardeja
 - Eroteltava kompensatit kasvihuonekaasupäästöistä
 - Tarjottava arvioinnista tiivistelmä, joka on selkeä ja ymmärrettävä kuluttajille, joille se on tarkoitettu

Kohti uutta vastuullisuusraportointia: Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS) tarkemmin

Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

ESRS 1	Yleiset vaatimukset
ESRS 2	Yleiset tiedot
ESRS E1	Ilmastonmuutos
ESRS E2	Pilaantuminen
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5	Resurssien käyttö ja kiertotalous
ESRS S1	Oma työvoima
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen

- **Kaksi poikkileikkaava standardia** käsittelevät yleisiä raportointikäsitteitä ja tiedonantovaatimuksia
 - **Yleiset vaatimukset ESRS 1**
 - **Yleiset tiedot ESRS 2**
- **Kymmenen aihekohtaista standardikokoelmaa kolmessa aiheessa***
 - **Ympäristö ESRS E1-E5**
 - **Yhteiskunta ESRS S1-S4**
 - **Hallintotapa ESRS G1**

* Aiheet sisältävät **osa-aiheita**, joiden alla on **osaosa-aiheita**

Mitkä standardit tulee raportoida?

- **ESRS 1 Yleiset vaatimukset** määrittää **yleiset raportointivaatimukset**.
- **Raportoivat** aiheet määritetään **olennaisuusarvioinnissa**
 - **Kestävyyseikka** on ”olennainen”, kun se täyttää kriteerit, jotka on määritelty **vaikutuksen olennaisuudelle tai taloudelliselle olennaisuudelle tai molemmat**.
- Olennaisuusarvioinnin tuloksesta riippumatta yrityksen **on aina raportoiva ESRS 2 Yleiset tiedot**.

Yleiset vaatimukset ESRS 1

- ESRS 1 -standardissa kuvataan ESRS-standardien rakenne, selitetään niiden laadintatapoja ja peruskäsitteitä sekä asetetaan yleiset vaatimukset kestävyteen liittyvien tietojen laatimiselle ja esittämiselle

ESRS 1: Pelkistetty sisällysluettelo

1. ESRS-standardien luokat, raportointialat ja laadintatavat
2. Tietojen laadulliset ominaisuudet
3. Kaksinkertainen olennaisuus kestävyystietojen tiedoksiantamisen perusteena
4. Due diligence
5. Arvoketju
6. Aikahorisontit
7. Kestävyystietojen laatiminen ja esittäminen
8. Kestävyyselvityksen rakenne
9. Yhteydet yritysraportoinnin muihin osiin ja niihin liittyvät tiedot
10. Siirtymäsäännökset

Esimerkkejä luvun lopussa olevista lisäyksistä:

Lisäys D: ESRS-kestävysselvityksen rakenne

Lisäys E: Vuokaavio annettavien tietojen määrittämisestä

Lisäys F: Esimerkki ESRS-kestävysselvityksen rakenteesta

Lisäys G: Esimerkki tietojen sisällyttämisestä viittauksina

Raportoitavien tietojen lyhenteitä

- **Hallintotapa (GOV):** hallintoprosessit, valvontatoimet ja menettelyt, joita käytetään vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien seurannassa, hallinnassa ja valvonnassa
- **Strategia (SBM):** miten yrityksen strategia ja liiketoimintamalli ovat vuorovaikutuksessa sen olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kanssa, mukaan lukien tapa, jolla yritys käsittelee näitä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia
- **Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta (IRO):** prosessit, joilla yritys
 - tunnistaa vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ja arvioi niiden olennaisuuden
 - hallitsee olennaisia kestävyysseikkoja toimintaperiaatteiden ja toimien avulla
- **Mittarit ja tavoitteet (MT):** yrityksen suorituskyky, mukaan lukien sen asettamat tavoitteet ja edistyminen niiden saavuttamisessa

Yllä mainittuja tietoja raportoidaan eri kestävyysaiheiden osalta

Esimerkki kestävyysselvityksestä

- Sanaa *kestävyysselvitys* käytetään ESRS-standardeissa synonyyminä sanalle *vastuullisuusraportti*.
- Tiedot voidaan sisällyttää raporttiin myös viittauksina esimerkiksi toimintakertomuksen muihin osiin ja tilinpäätökseen (ks. esimerkki oikealla).

Source: [EUR-Lex - C\(2023\)5303 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Toimintakertomus

Strategia ja liiketoiminta (ESRS 2 SBM -1:n 38 kohta)

- Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju
- ...*(erilliset tietoelementit, jotka on selkeästi yksilöity ESRS 2 SBM -1:tä koskeviksi)*...
- ...

Kestävyyselvitys

1. Yleistiedot

Tietojen sisällyttäminen viittauksina

Seuraavat tiedot sisällytetään toimintakertomuksen muihin osiin viittauksina:

- Markkina-asema, strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju – (ESRS 2 SBM -1, 38 kohta)
- ...

2. Ympäristötiedot

3. Yhteiskunnalliset tiedot

4. Hallintotapatiedot

Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

ESRS 1	Yleiset vaatimukset
ESRS 2	Yleiset tiedot
ESRS E1	Ilmastonmuutos
ESRS E2	Pilaantuminen
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5	Resurssien käyttö ja kiertotalous
ESRS S1	Oma työvoima
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen

- **Kaksi poikkileikkaava standardia** käsittelevät yleisiä raportointikäsitteitä ja tiedonantovaatimuksia
 - **Yleiset vaatimukset ESRS 1**
 - **Yleiset tiedot ESRS 2**
- **Kymmenen aihekohtaista standardikokoelmaa kolmessa aiheessa***
 - **Ympäristö ESRS E1-E5**
 - **Yhteiskunta ESRS S1-S4**
 - **Hallintotapa ESRS G1**

* Aiheet sisältävät **osa-aiheita**, joiden alla on **osaosa-aiheita**

Yleiset tiedot ESRS 2

- ESRS 2:ssa esitetään niitä tietoja koskevat tiedonantovaatimukset, jotka yrityksen on annettava **yleisellä tasolla** kaikista olennaisista kestävyysseikoista, jotka on esitettävä hallintotapaa, strategiaa sekä vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallintaa käsittelevillä raportointialoilla, sekä mittareista ja tavoitteista.
- Seuraavalla sivulla on esitetty standardin sisältö tarkemmin.

Tiedonantovaatimukset

- **Laatimisperusteet (BP):**
 - BP-1 – Kestävyysselvitysten yleiset laatimisperusteet
 - BP-2 – Tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot
- **Hallinto (GOV):**
 - GOV-1 – Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli
 - GOV-2 – Yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat
 - GOV-3 – Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin
 - GOV-4 – Selvitys kestävyttä koskevasta due diligence – prosessista
 - GOV-5 – Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta
- **Strategia (SBM):**
 - SBM-1 – Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju
 - SBM-2 – Sidosryhmien edut ja näkemykset
 - SBM 3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa
- **Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta (IRO):**
 - IRO-1 – Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista
 - IRO-2 – Yrityksen kestävyys selvityksissä huomioon otetut ESRS-standardien tiedonantovaatimukset
 - Toimintaperiaatteet MDR-P – Olennaisten kestävyysseikkojen hallitsemiseksi käyttöön otetut toimintaperiaatteet
 - Toimet MDR-A – Olennaisiin kestävyysseikkoihin liittyvät toimet ja resurssi
- **Mittarit ja tavoitteet (MT):**
 - Mittarit MDR-M – Olennaisiin kestävyysseikkoihin liittyvät mittarit
 - Tavoitteet MDR-T – Toimintaperiaatteiden ja toimien vaikuttavuuden seuranta tavoitteiden avulla

Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

Olennaisuuden perusteella

ESRS 1	Yleiset vaatimukset
ESRS 2	Yleiset tiedot
ESRS E1	Ilmastonmuutos
ESRS E2	Pilaantuminen
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5	Resurssien käyttö ja kiertotalous
ESRS S1	Oma työvoima
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen

- **Kaksi poikkileikkaava standardia** käsittelevät yleisiä raportointikäsitteitä ja tiedonantovaatimuksia
 - **Yleiset vaatimukset ESRS 1**
 - **Yleiset tiedot ESRS 2**
- **Kymmenen aihekohtaista standardikokoelmaa kolmessa aiheessa***
 - **Ympäristö ESRS E1-E5**
 - **Yhteiskunta ESRS S1-S4**
 - **Hallintotapa ESRS G1**

* Aiheet sisältävät osa-aiheita, joiden alla on **osaosa-aiheita**

Olennaisuus

- **Olennaisuuden arviointi on ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin lähtökohta.**
- Olennaisuuden arviointi on tarpeen, jotta yritys voi tunnistaa olennaiset **vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet (IRO)**, joista on ilmoitettava.
- Raportoitavat aihekohtaiset standardit määräytyvät olennaisuuden perusteella.
- Olennaisille aiheille on myös määriteltävä toimet, mittarit ja tavoitteet, joiden kuvaamiselle standardit asettavat vaatimuksia ja ohjeita.

Keskeisiä käsitteitä: Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Käsite	Selite
Vaikutus	Yrityksen liiketoimintaan kytkeytyvät myönteiset ja kielteiset kestävyyteen liittyviä vaikutuksia , jotka määritetään vaikutuksen olennaisuuden arvioinnissa Vaikutukset voivat olla sekä tosiasiallisia että mahdollisia tulevia.
Riskit ja mahdollisuudet	Kestävyyteen liittyvät yrityksen taloudelliset riskit ja mahdollisuudet , mukaan lukien ne, jotka johtuvat siitä, että yritys on riippuvainen luonnonvaroista, henkilöresursseista ja yhteiskunnallisista resursseista .
Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet (IRO)	Yllä mainittuja kutsutaan yhdessä ” vaikutuksiksi, riskeiksi ja mahdollisuuksiksi ” (IRO). Ne kuvastavat ESRS-standardien kaksinkertaisen olennaisuuden näkökulmaa.

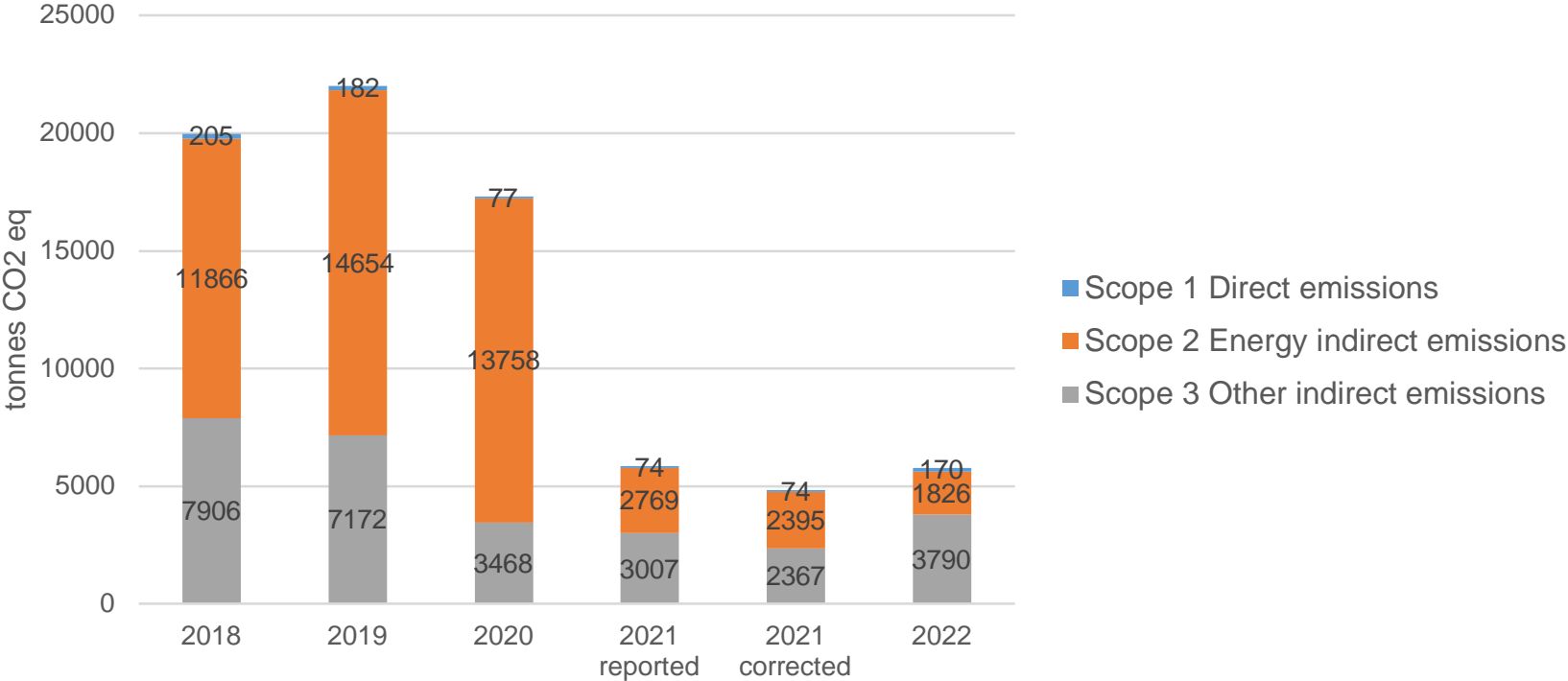
Esimerkki: Ympäristö ESRS E1 Ilmastonmuutos

VTT

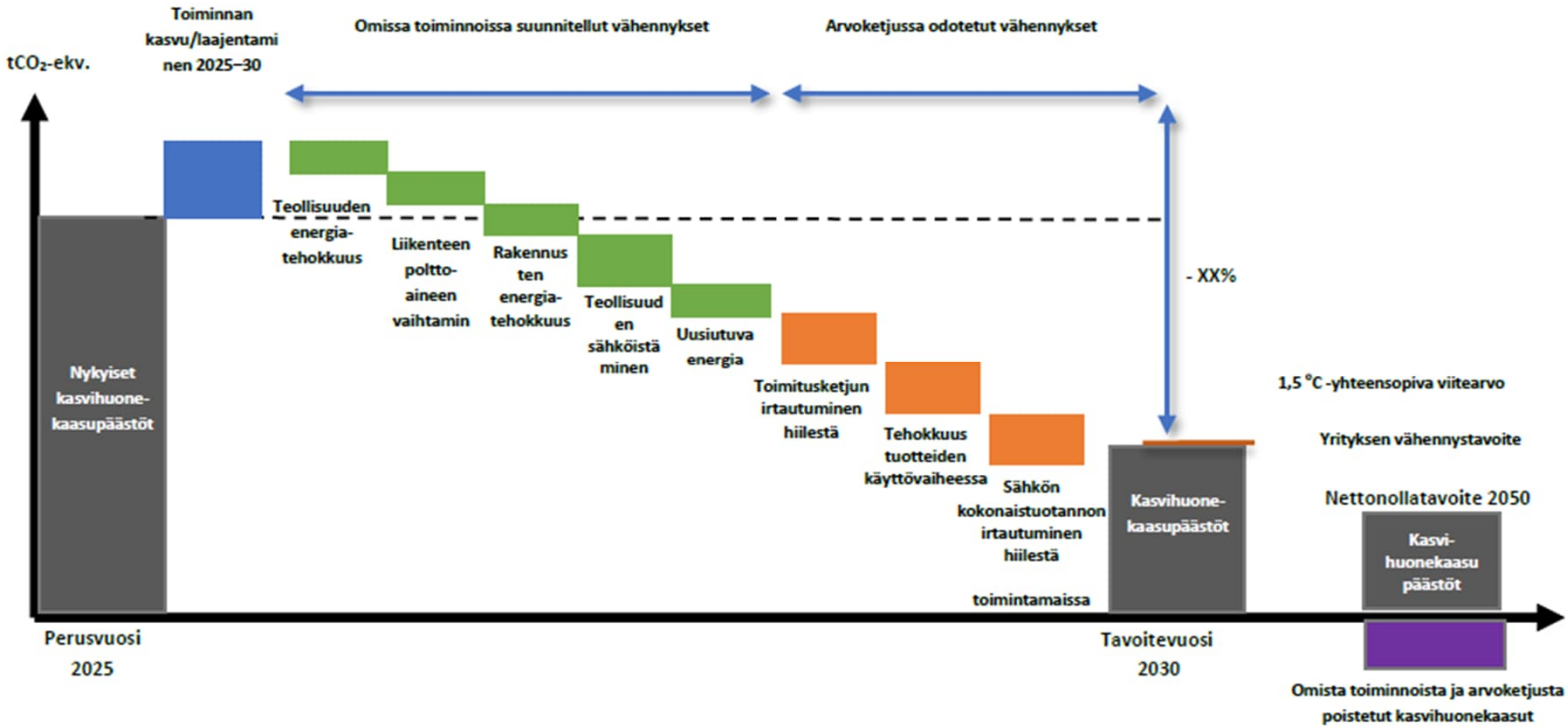
Tiedonantovaatimukset

- **Hallinto (GOV)**
 - ESRS 2 GOV-3: Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin
- **Strategia (SBM)**
 - E1-1: Ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma
 - ESRS 2 SBM-3: Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa
- **Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta (IRO)**
 - ESRS 2 IRO-1: Kuvaus ilmastoon liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista
 - E1-2: Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät toimintaperiaatteet
 - E1-3: Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin liittyvät toimet ja resurssit
- **Mittarit ja tavoitteet (MT)**
 - E1-4: Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet
 - E1-5: Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä
 - E1-6: Kasvihuonekaasujen scope 1-, scope 2- ja scope 3 - bruttopäästöt ja kokonaispäästöt
 - E1-7: Päästöhyvityksillä rahoitettavat kasvihuonekaasujen poistot ja kasvihuonekaasupäästöjen hillintähankkeet
 - E1-8: Sisäinen hiilen hinnoittelu
 - E1-9: Olennaisten fyysisten ja siirtymäriskien ja mahdollisten ilmastoon liittyvien mahdollisuuksien ennakoitut taloudelliset vaikutukset

Esimerkki: VTT:n kasvihuonekaasupäästöt 2022 – viimeisimmän vastuullisuusraportin mukaisesti

Esimerkki: kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet *(AR31) ja ilmastonmuutoksen hillinnän keinot (AR19)

Olennaisuuden määrittämiseksi on ymmärrettävä arvoketju ja sidosryhmät

14/09/2023 VTT – beyond the obvious

Arvoketju

- Kestävyysselvityksessä annetut raportoivaa yritystä koskevat tiedot on laajennettava kattamaan tiedot niistä **olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista**, jotka liittyvät yritykseen sen **suorien ja epäsuorien liikesuhteiden kautta arvoketjun alku- ja/tai loppupäässä**.
- Kestävyysselvitys kattaa siten **laajemman osan arvoketjua kuin tilinpäätösraportointi**.
- Tietoja ei edellytetä kaikista arvoketjun toimijoista, vaan ainoastaan **olennaisen alku- ja loppupään arvoketjun tiedot**.

Esimerkki arvoketjusta

<https://www.leroyseafood.com/globalassets/leroy-seafood/sustainability/sustainability-library-2020/governance-and-stakeholders/value-chain-analysis-sustainability-1.pdf>

Sidosryhmät

- Olennaisuuden arvioimiseksi tulee huomioida sidosryhmien näkemykset.
- Sidosryhmillä tarkoitetaan niitä **tahoja, jotka voivat vaikuttaa yritykseen tai joihin se voi vaikuttaa.**
- Kaksi pääryhmää:
 - **vaikutusten kohteena** olevat sidosryhmät: henkilöt tai ryhmät, joiden intresseihin vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti yrityksen toiminnot ja sen suorat ja välilliset liikesuhteet koko sen arvoketjussa; ja
 - **kestävyys selvitysten käyttäjät**: yleistä tarkoitusta palvelevan taloudellisen raportoinnin ensisijaiset käyttäjät (nykyiset ja mahdolliset sijoittajat, luotonantajat ja muut luottoa antavat tahot, mukaan lukien omaisuudenhoitajat, luottolaitokset ja vakuutusyritykset) sekä muut käyttäjät, mukaan lukien yrityksen liikekumppanit, ammattiliitot ja työmarkkinaosapuolet, kansalaisyhteiskunta ja kansalaisjärjestöt, hallitukset, analyytikot ja tutkijat.
- Osa sidosryhmistä voi kuulua kumpaankin ryhmään.

Kestävyyssraportoinnin vaatimuksia: auditointi, varmentaminen ja digitaalinen muoto

- Raportointivelvoitteiden oltava tehokkaita: käytettävä mahdollisimman paljon digitaalisia, ei-päällekkäisiä ratkaisuja.
- Tiedot voidaan varmentaa taloudellisen raportoinnin tapaan.
- Yritysten on varauduttava siihen, että **tietojen antaminen edellyttää varmennusta**.
 - Tämä edellyttää prosessien ja valvonnan dokumentointia toimitettujen tietojen tueksi.
 - Rajoitettu varmuus vaaditaan ensimmäisen raportoinnin päivämäärästä alkaen
 - Tavoitteena on siirtyä kohtuulliseen varmuuteen tulevaisuudessa.

ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin aloittamisen helpotuksia 1(3)

- Monet yritykset, erityisesti pienemmät yritykset, tarvitsevat enemmän aikaa tiedonkeruu- ja raportointiprosessien toteuttamiseen, ESRS-kestävyysraportointiin on 07/2023 julkaistuissa ESRS-standardeissa otettu mukaan helpotuksia verrattuna aikaisempiin standardiluonnoksiin:
 1. Kaikki yritykset, mukaan lukien suuret yritykset, voivat kieltäytyä julkistamasta **ympäristöasioiden riskeihin liittyviä odotettuja taloudellisia vaikutuksia ensimmäisen raportointivuoden aikana**. Kahden seuraavan vuoden ajan yritykset voivat antaa laadullisia tietoja vain näistä taloudellisista vaikutuksista.

Lähteet: [EUR-Lex - C\(2023\)5303 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)
[Get ready for European Sustainability Reporting Standards \(kpmg.com\)](#)
[Q&A adoption of European Sustainability Reporting Standards \(europa.eu\)](#)

ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin aloittamisen helpotuksia 2(3)

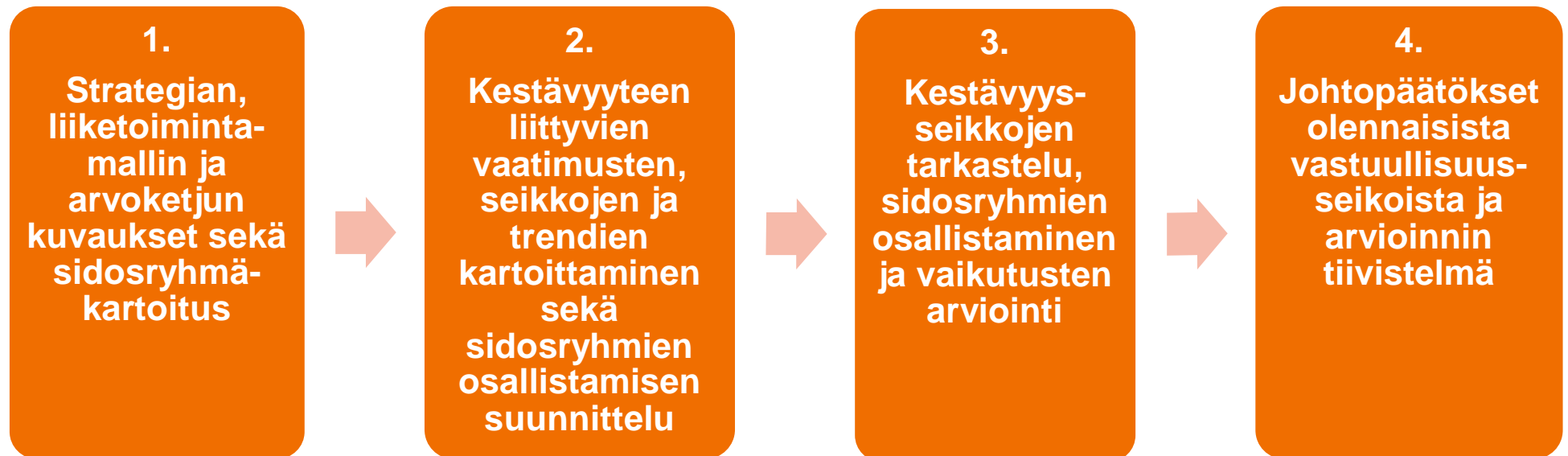
2. Yritykset, joissa on **vähemmän kuin 750 työntekijää**, voivat myös jättää pois seuraavat tiedot:
 - 1. raportointivuosi: scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt (ESRS E1) ja muut omaa työvoimaa koskevat tiedot (ESRS S1)
 - 1. ja 2. raportointivuosi:
 - biologinen monimuotoisuus (ESRS E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit)
 - arvoketjun työntekijät (ESRS S2 Arvoketjun työntekijät)
 - yhteisöt, joita asia koskee (ESRS S3 Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt)
 - kuluttajat (ESRS S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät)

ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin aloittamisen helpotuksia 3(3)

3. Myös esimerkiksi seuraavista tiedonantovaatimuksista tai tietopisteistä on tullut vapaaehtoisia:
 - biologisen monimuotoisuuden (biodiversiteetti) siirtymäsuunnitelmat;
 - tietyt indikaattorit, jotka koskevat muita kuin omia työntekijöitä (yrityksen työvoima)
 - selvitys siitä, miksi yritys on katsonut tietyn kestävyysseikan (ts. aihekohtaisen standardin tietovaatimukset kokonaisuudessaan) ei-olennaiseksi.
4. Listattujen PK-yritysten ESRS-standardeja valmistellaan parhaillaan
5. Myös listaamattomille PK-yrityksille tulossa omat standardit
 - Standardien on tarkoitus auttaa listaamattomia PK-yrityksiä vastaamaan isommilta, pakollisen raportoinnin pariin kuuluvilta arvoketjun yrityksiltä tuleviin tietokyselyihin

Miten aloittaa vastuullisuustyö ja valmistautua käytännössä kestävyysraportointiin

Keskeisiä vaiheita kestävyysraportointiin

Ymmärrä arvoketjusi – ja valmistaudu kertomaan arvoketjustasi julkisesti

- ESRS-kestävyysraportointistandardien mukaisessa kestävyysraportoinnissa kiinnitetään entistä enemmän huomiota **arvoketjutietoihin, läpinäkyvyyteen ja vastuullisuustietojen luotettavuuteen**
 - Tietoja ei kuitenkaan vaadita kaikista arvoketjun yksiköistä ja osista
 - Vaaditaan: raportointia arvoketjun ja liiketoimintamallin **olennaisista** vaikutuksista ja riskeistä
 - Olennainen vaikutus tai riski tunnistetaan **kaksinkertaisella olennaisuusarviolla**
- ESRS:n mukainen kestävyysraportointi vaatii myös liiketoimintamallin ja strategian kuvaamista.
- Lähtökohta ESRS-kestävyysraportointistandardien mukaiselle kestävyysraportoinnille ja muulle vastuullisuustyölle sekä laajemmalle strategiatyölle: Tunnista arvoketjusi relevantit osapuolet

Arvoketjun kartoitus

Esimerkkejä

Appendix A.2: Visual examples of VC activities

Fishing example:

<https://www.leroyseafood.com/globalassets/leroy-seafood/sustainability/sustainability-library-2020/governance-and-stakeholders/value-chain-analysis-sustainability-1.pdf>

Chocolate example:

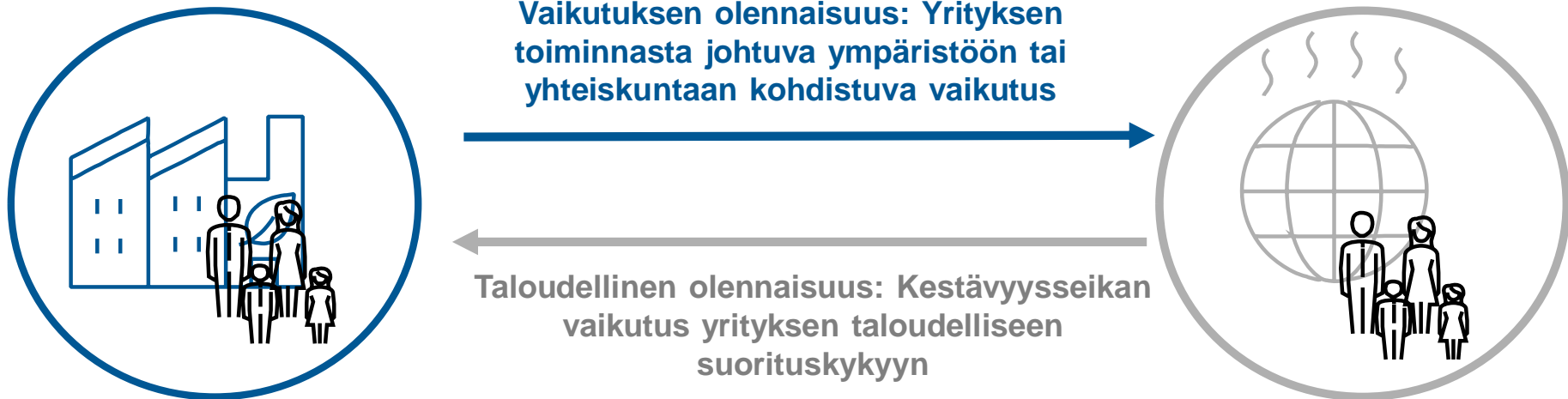
<https://kpmg.com/ch/en/home/insights/2022/06/esg-supply-chain.html>

Lähteet:

<https://efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FMeeting%20Documents%2F2307280747599961%2F05-02%20VICIG%20SRB%20230823.pdf>

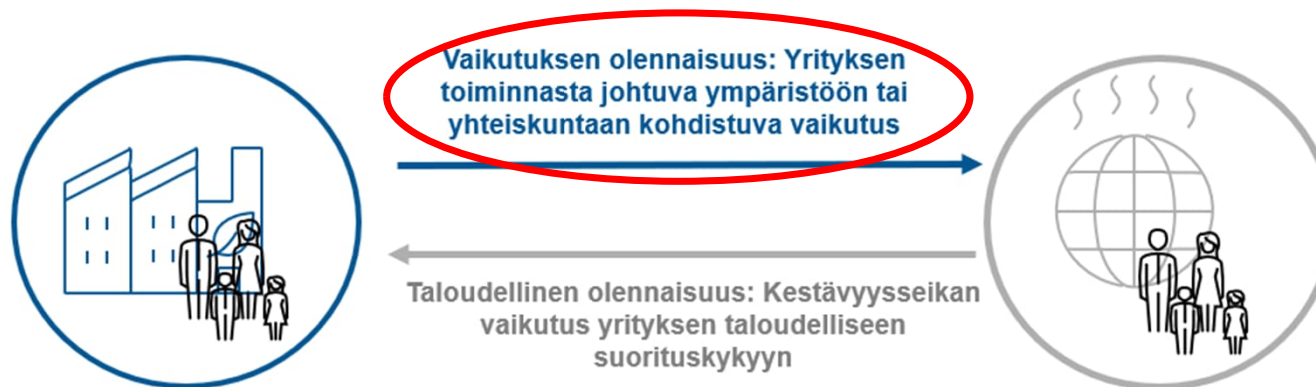
Olennaisuusarviointi

Kaksinkertaisen olennaisuuden periaate ohjaa raportoitavien tietojen valintaa

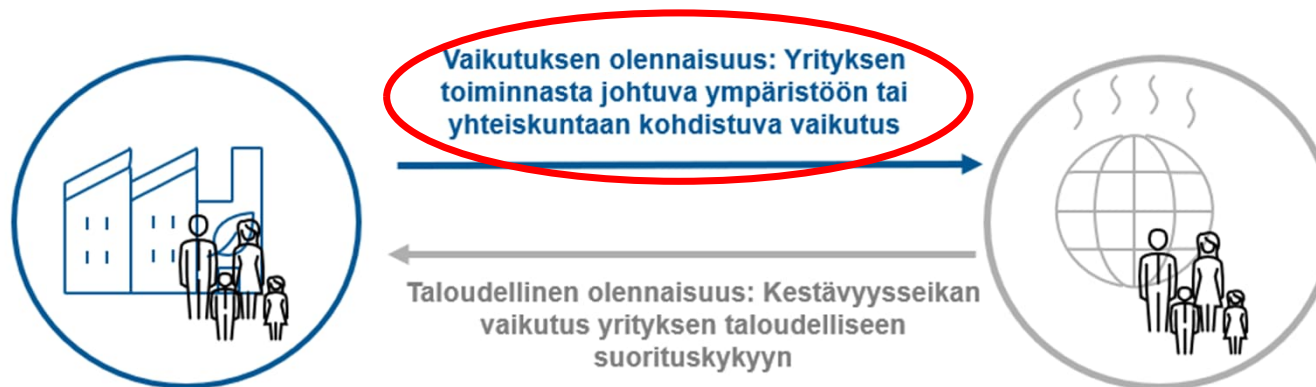
Kaksinkertaisella olennaisuudella on **kaksi ulottuvuutta: vaikutuksen olennaisuus ja taloudellinen olennaisuus**. Molempien kriteerien ei tarvitse täyttyä: kestävyysseikka on olennainen vaikka se todetaan olennaiseksi vain toisessa näistä ulottuvuuksista.

Vaikutuksen olennaisuuden arviointi 1(3)

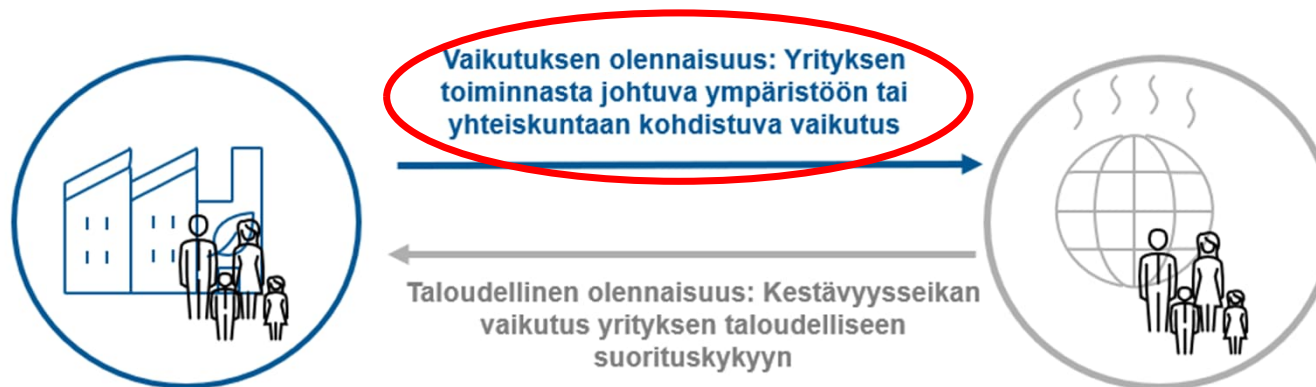
- Kestävyysseikka on vaikutukseltaan olennainen, kun se liittyy yrityksen olennaisiin **tosiasiallisiin tai mahdollisiin myönteisiin tai kielteisiin vaikutuksiin**, joita sillä on **ihmisiin tai ympäristöön lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä**.
- Kielteisten ja myönteisten vaikutusten olennaisuuden arviointiin on omat kriteerinsä, jotka esitetään seuraavalla sivulla.

Vaikutuksen olennaisuuden arviointi 2(3)

- **Kielteiset vaikutukset** voivat olla **tosiasiallisia tai mahdollisia**
- **Tosiasiallisten** kielteisten vaikutusten osalta arvioidaan vaikutuksen **vakavuus**
- **Mahdollisten** kielteisten vaikutusten osalta arvioidaan vaikutuksen **vakavuus ja todennäköisyys**
- Vakavuus perustuu seuraaviin tekijöihin:
 - a) mittakaava;
 - b) laaja-alaisuus; ja
 - c) vaikutuksen korjaamaton luonne.

Vaikutuksen olennaisuuden arviointi 3(3)

- **Myönteiset vaikutukset** voivat olla **tosiasiallisia tai mahdollisia**
- **Myönteisten vaikutusten** osalta olennaisuus arvioidaan seuraavasti:
 - Tosiasialliset vaikutukset: vaikutusten **mittakaava ja laaja-alaisuus**
 - Mahdolliset vaikutukset: **mittakaava, laaja-alaisuus ja todennäköisyys**

Taloudellisen olennaisuuden arviointi 1(2)

- Kestävyysraportoinnin taloudellinen olennaisuus **laajentaa** sitä olennaisuuden soveltamisalaa, jota käytetään määritettäessä, **mitkä tiedot on sisällytettävä yrityksen tilinpäätökseen.**
- Kestävyysseikka on taloudellisesta näkökulmasta olennainen, jos siitä aiheutuu tai siitä voidaan kohtuudella odottaa aiheutuvan yritykselle **olennaisia taloudellisia vaikutuksia.**

Taloudellisen olennaisuuden arviointi 2(2)

- Luonnonvaroista, henkilöresursseista ja yhteiskunnallisista resursseista voi aiheutua **taloudellisia riskejä tai mahdollisuuksia**:
 - Vaikutukset yrityksen kykyyn jatkaa liiketoimintaprosessejaan
 - Vaikutukset yrityksen kykyyn turvautua sen liiketoimintaprosesseissa tarvittaviin suhteisiin hyväksyttävien ehtojen (esim. rahoitus)
- Taloudellisia riskejä ja mahdollisuuksia arvioidaan tulevaisuuden suhteen. Niiden olennaisuutta arvioidaan sekä niiden esiintymisen **todennäköisyyden** että taloudellisten vaikutusten **mahdollisen suuruuden** perusteella.

Miten olennaiset aiheet käytännössä tunnistetaan?

- Olennaisuuden arviointia tehdessään yrityksen **on otettava huomioon seuraava luettelo ESRS-standardien kattamista kestävyysseikoista.**
- Luettelon käyttö ei korvaa olennaisten seikkojen määrittämisprosessia.
- Luettelo on siis väline, jolla tuetaan olennaisuuden arviointia yrityksessä.
- Yrityksen on oleellisia seikkoja määrittäessään **otettava silti huomioon omat erityistilanteensa.**

Kertaus: Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

ESRS 1	Yleiset vaatimukset
ESRS 2	Yleiset tiedot
ESRS E1	Ilmastonmuutos
ESRS E2	Pilaantuminen
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5	Resurssien käyttö ja kiertotalous
ESRS S1	Oma työvoima
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen

- **Kaksi poikkileikkaava standardia** käsittelevät yleisiä raportointikäsitteitä ja tiedonantovaatimuksia
 - **Yleiset vaatimukset ESRS 1**
 - **Yleiset tiedot ESRS 2**
- **Kymmenen aihekohtaista standardikokoelmaa kolmessa aiheessa***
 - **Ympäristö ESRS E1-E5**
 - **Yhteiskunta ESRS S1-S4**
 - **Hallintotapa ESRS G1**

* Aiheet sisältävät **osa-aiheita**, joiden alla on **osaosa-aiheita**

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 1(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS E1	Ilmastomuutos	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmastomuutokseen sopeutuminen • Ilmastomuutoksen hillintä • Energia 	
ESRS E2	Pilaantuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ilman pilaantuminen • Veden pilaantuminen • Maaperän pilaantuminen • Elävien organismien ja elintarvikkeiden pilaantuminen • Ongelma-aineet • Erityistä huolta aiheuttavat aineet • Mikromuovit 	
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat	<ul style="list-style-type: none"> • Vesi • Merten luonnonvarat 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedenkulutus • Vedenotto • Jätevesipäästöt • Jätevesipäästöt valtameriin • Merten luonnonvarojen hyödyntäminen ja käyttö

Aihekohtaiset standardit:

- **Ympäristö:**
ESRS E1-E5
- Yhteiskunta:
ESRS S1-S4
- Hallintotapa:
ESRS G1

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 2(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	<ul style="list-style-type: none"> Biologisen monimuotoisuuden vähenemisen suorat vaikutustekijät 	<ul style="list-style-type: none"> Ilmastonmuutos Maankäytön muutokset, makean veden ja merten käytön muutokset Suora hyödyntäminen Haitalliset vieraslajit Pilaantuminen Muut
		<ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset lajien tilaan 	Esimerkkejä: <ul style="list-style-type: none"> Lajin populaation koko Lajin maailmanlaajuisen sukupuuton riski
		<ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan 	Esimerkkejä: <ul style="list-style-type: none"> Maaympäristön tilan heikkeneminen Aavikoituminen Maaperän sulkeminen rakentamisella
		<ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset ekosysteemipalveluihin ja riippuvuudet niistä 	
ESRS E5	Kiertotalous	<ul style="list-style-type: none"> Resurssien sisäänvirtaukset, mukaan lukien resurssien käyttö Tuotteisiin ja palveluihin liittyvät resurssien ulosvirtaukset Jäte 	

Aihekohtaiset standardit:

- **Ympäristö:**
ESRS E1-E5
- **Yhteiskunta:**
ESRS S1-S4
- **Hallintotapa:**
ESRS G1

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 3(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS S1	Oma työvoima	<ul style="list-style-type: none"> Työolot 	<ul style="list-style-type: none"> Työllisyysturva Työaika Riittävä palkka Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu Yhdistymisvapaus, yritysneuvostojen
			<ul style="list-style-type: none"> olemassaolo sekä työntekijöiden tiedonsaanti-, kuulemis- ja osallistumisoikeudet Työehtosopimusneuvottelut, mukaan lukien työehtosopimusten piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus Työ- ja yksityiselämän tasapaino Terveys ja turvallisuus
		<ul style="list-style-type: none"> Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille 	<ul style="list-style-type: none"> Sukupuolten tasa-arvo ja sama palkka samanarvoisesta työstä Koulutus ja taitojen kehittäminen Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistäminen ja inklusio Toimenpiteet työpaikalla esiintyvän väkivallan ja häirinnän torjumiseksi Moninaisuus
		<ul style="list-style-type: none"> Muut työhön liittyvät oikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> Lapsityövoima Pakkotyö Asianmukaiset asuinolot Yksityisyys

Aihekohtaiset standardit:

- Ympäristö: ESRS E1-E5
- **Yhteiskunta: ESRS S1-S4**
- Hallintotapa: ESRS G1

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 4(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> Työolot 	<ul style="list-style-type: none"> Työllisyysturva Työaika Riittävä palkka Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu Yhdistymisvapaus, mukaan lukien yritysneuvostojen olemassaolo Työehtosopimusneuvottelut Työ- ja yksityiselämän tasapaino Terveys ja turvallisuus
		<ul style="list-style-type: none"> Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille 	<ul style="list-style-type: none"> Sukupuolten tasa-arvo ja sama palkka samanarvoisesta työstä Koulutus ja taitojen kehittäminen Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistäminen ja inkluusio Toimenpiteet työpaikalla esiintyvän väkivallan ja häirinnän torjumiseksi Moninaisuus
		<ul style="list-style-type: none"> Muut työhön liittyvät oikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> Lapsityövoima Pakkotyö Asianmukaiset asuinolot Puhdas vesi ja sanitaatio Yksityisyys

Aihekohtaiset standardit:

- Ympäristö: ESRS E1-E5
- **Yhteiskunta: ESRS S1-S4**
- Hallintotapa: ESRS G1

Source: [EUR-Lex - C\(2023\)5303 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 5(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisöjen taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> Asianmukaiset asuinolot Riittävä ruoka Puhdas vesi ja sanitaatio Maahan liittyvät vaikutukset Turvallisuuteen liittyvät vaikutukset
		<ul style="list-style-type: none"> Yhteisöjen kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> Sananvapaus Kokoontumisvapaus Vaikutukset ihmisoikeuksien puolustajiin
		<ul style="list-style-type: none"> Alkuperäiskansojen oikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> Vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus Itsemääräämisoikeus Sivistykselliset oikeudet
ESRS S4	Consumers and end-users	<ul style="list-style-type: none"> Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset 	<ul style="list-style-type: none"> Yksityisyys Sananvapaus (Laadukkaiden) tietojen saatavuus
		<ul style="list-style-type: none"> Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> Terveys ja turvallisuus Henkilönsuoja Lasten suojeleminen
		<ul style="list-style-type: none"> Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inkluusio 	<ul style="list-style-type: none"> Syrjimättömyys Tuotteiden ja palvelujen saanti Responsible marketing practices

Aihekohtaiset standardit:

- Ympäristö: ESRS E1-E5
- **Yhteiskunta: ESRS S1-S4**
- Hallintotapa: ESRS G1

Luettelo olennaisten aiheiden tunnistamiseksi 6(6)

Aihekohtaiset ESRS-standardit	Aihekohtaisten ESRS-standardien kattamat kestävyysseikat		
	Aihe	Osa-aihe	Osaosa-aiheet
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yrityskulttuuri • Väärinkäytösten paljastajien suojeleminen • Eläinten hyvinvointi • Poliittinen vuorovaikutus • Suhteet tavaran- ja palveluntoimittajiin, mukaan lukien maksukäytännöt 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Korruptio ja lahjonta 	<ul style="list-style-type: none"> • Ehkäiseminen ja havaitseminen, mukaan lukien koulutus • Tapaukset

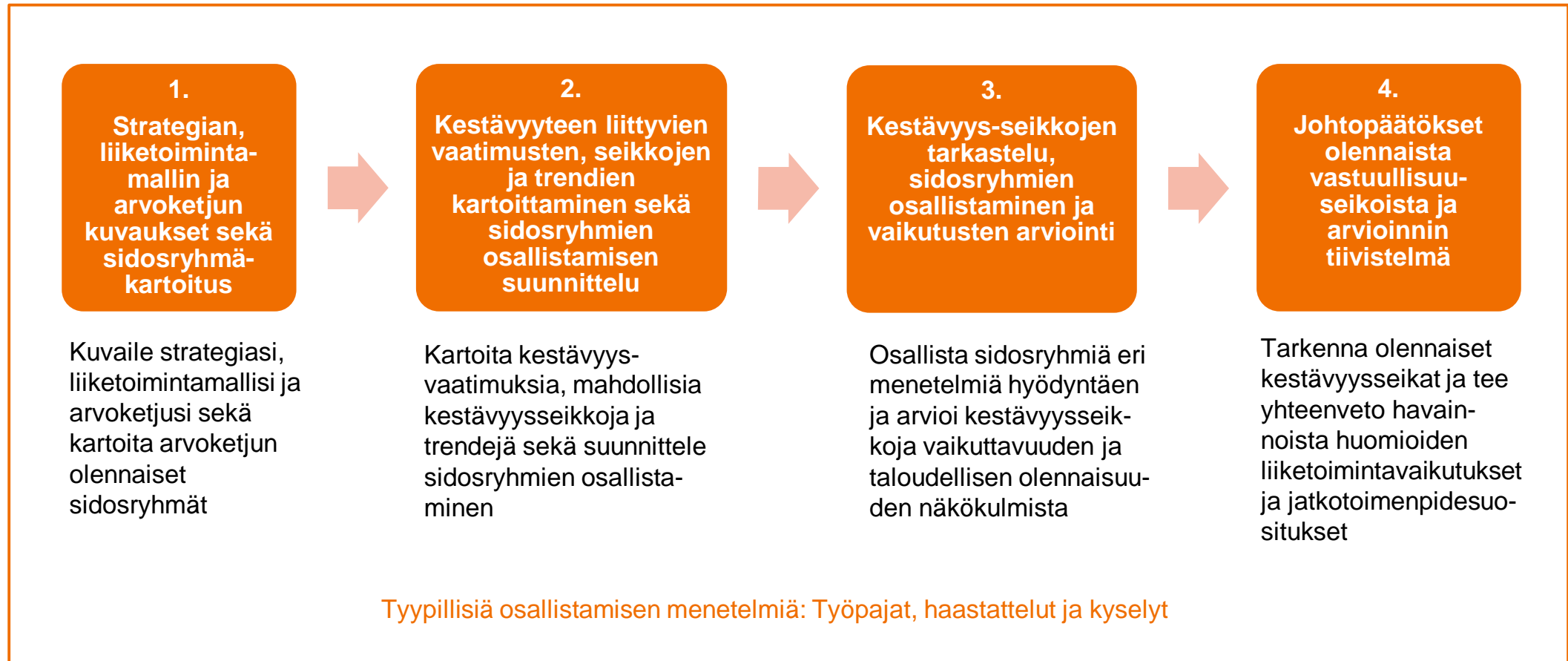
Aihekohtaiset standardit:

- Ympäristö: ESRS E1-E5
- Yhteiskunta: ESRS S1-S4
- Hallintotapa: ESRS G1

Olennaisuusarviointiprosessi

- ESRS-standardit eivät määrää, miten olennaisuusarviointi suoritetaan tai miten prosessi olisi suunniteltava.
 - On tunnistettu, että mikään yksittäinen prosessi ei sopisi kaikkien ESRS-standardeja soveltavien eri yritysten erityyppiseen taloudelliseen toimintaan, sijainteihin, liiketoimintasuhteisiin tai arvoketjuihin.
- Seuraavalla sivulla esitetään **tyypillinen prosessi**. Prosessi on muokattavissa erilaisiin lähtötilanteisiin ja tarpeisiin.
 - ESRS-standardien mukainen kaksinkertainen olennaisuusarviointi voidaan sovittaa yhteen erilaisten raportointikehysten, kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (Sustainable Development Goals, SDGs), YK:n Global Compact -yritysvastuuraportoinnin ja Global Reporting Initiativen (GRI) kanssa. Vastuullisuusraportoinnin lisäksi arviointia voidaan hyödyntää strategiseen suunnitteluun, vastuullisuus- ja brändiviestintään ja vastuullisuusohjelman rakentamiseen.

Olennaisuusarviontiprosessin esimerkki

Sidosryhmävuorovaikutus

”Yrityksen ja sen sidosryhmien välinen **jatkuva vuorovaikutus- ja vuoropuheluprosessi**, jonka avulla yritys voi kuulla ja ymmärtää sidosryhmien intressejä ja huolenaiheita ja reagoida niihin.”

- Tietoa ja ymmärrystä **yritysvastuutyön ohjaamiseen ja vastuullisen liiketoiminnan kehittämiseen**
 - Sidosryhmille tärkeitä (olennaiset) vastuullisuusasiat → syötteitä vastuullisuusstrategiaan ja vastuullisuustyön suunnitteluun ja johtamiseen
 - Sidosryhmien sitouttaminen vastuullisuustyöhön ja yrityksen toimintaan
- Viestitään tavoitteista, onnistumisista ja haasteista sekä kehittämisen suunnitelmista
- Vastuullisuusraportointi osa vastuullisuusviestintää

Sidosryhmäosallistaminen – käytännön tapoja

- **Strateginen viestintä:** omasta toiminnasta ja tehdyistä valinnoista viestiminen sidosryhmille
- **Haastattelut:** yksinkertainen tapa kerätä yksittäisten henkilöiden ajatuksia
- **Työpajat ja keskustelutilaisuudet:** Tärkeitä sidosryhmiä voi kutsua keskustelemaan, ideoimaan tai esimerkiksi priorisoimaan tavoitteita. Huomioi kuitenkin, että osallistumisen pitää olla myös sidosryhmien intresseissä ja heille kannattavaa.
- **Kyselyt:** jos tiedon tarve on tarkkarajaista ja halutaan kerätä tehokkaasti useiden tahojen/henkilöiden ajatuksia, kyselyt voivat olla paras tapa
- Keskusteluja voi fasilitoida myös **online-alustoilla**, mutta toisinaan sidosryhmien tapaaminen kasvotusten voi olla hyvinkin perusteltua → mahdollisuus tehokkaampaan, henkilökohtaisempaan ja monivivahteisempaan vuorovaikutukseen
- Huom.: Sosiaalisen vastuun näkökulmien ja suunnitellun **vuorovaikutuksen integroiminen muuhun yhteistyöhön, yhteiskehittämiseen ja olemassa oleviin prosesseihin** vs. omanaan

Sidosryhmävuorovaikutus – vinkkejä alkuun

1. **Vastavuoroisuus** on tärkeää: Kerro, mutta myös kuuntele. Jos mahdollista, etsi sidosryhmän kanssa yhteiset intressit.
2. Kirkasta **tavoitteet**: Kannattaa miettiä konkreettisesti, mitä haluaa sidosryhmäyhteistyöstä syntyvän: jaettua ymmärrystä, uusia ideoita, numeeriseen muotoon käännettävissä olevia priorisointeja. Keskustelun muodot kannattaa valita tavoitteen mukaan.
3. Huomioi myös sidosryhmien **resurssit**: Kuormittaako sidosryhmien kuuleminen niitä? Voitaisiinko sidosryhmiä esimerkiksi kuulla muun vuorovaikutuksen ohessa kuormituksen vähentämiseksi?
4. Huomio sekä ne **ryhmät, joilla on vaikutusta yritykseen että ne, joihin yritys vaikuttaa**. Jälkimmäiset on usein helpompi jättää syrjään, mutta ne ovat sosiaalisen vastuullisuuden kannalta keskeisiä.
5. Väittelyn sijaan pyri **dialogiin eli avoimeen, empaattiseen kuunteluun**. Kaikkia näkökulmia ei tarvitse tai voi viedä käytäntöön, mutta ne voidaan silti kuulla ja huomioida. Parhaita tuloksia saa, kun kuuntelee myös kriittisiä ja usein hiljaiseksi jääviä sidosryhmiä (järjestöt, paikallisyhteisöt ym.).
6. **Varmista tiedonkulku ja säilyminen** yrityksen sisällä. Jotta sidosryhmätyö tuottaisi mahdollisimman paljon hedelmää, on sidosryhmiltä saatua tietoaärkevää kerätä ja hyödyntää pitkäjänteisesti.

Lue lisää: Kujala & Sachs (2019): The Practice of Stakeholder Engagement, teoksessa Harrison, Barney, Freeman & Phillips (toim.): The Cambridge Handbook of Stakeholder Theory.

Muuta huomioitavaa olennaisuusarviointissa

- Koko prosessin ajan: **Varmista sisäinen tuki, johdon sitoutuminen ja oikeat osallistajat.**
- **Suunnittele ja dokumentoi** olennaisuuden arviointiprosessisi. Myös olennaisuuden arviointiprosessi tulee raportoida.
- Arviointia **ei tarvitse tehdä vuosittain**, mutta tulee pystyä esittämään **näyttöä** siitä, että aiemmat arvioinnin päätelmät eivät ole muuttuneet mikäli arviointia ei kyseisenä raportointivuonna tehdä täydessä laajuudessa.
- **Kvalitatiivisten ja määrällisten lähestymistapojen yhdistelmä** hyväksytään. Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien priorisoinnissa todennäköisyyden ja vakavuuden perusteella määrällinen lähestymistapa on suositeltavin.
- Ohjeistuksissa vielä paljon **tulkinnanvaraista ja myös muutoksia** voi tulla.

Yhteenveto: Miten alkuun ja mitä muuta huomioida jatkossa?

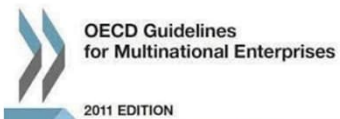
Miten alkuun?

1. Tarkista, milloin sinun ja/tai tärkeimpien liikekumppaneidesi on aloitettava ESRS-standardin mukaisen kestävyysraportointitiedon kerääminen.
2. Hanki perustiedot ESRS-raportointivaatimuksista ymmärtääksesi, minkä tyyppisiä tietoja sinun on mahdollisesti pystyttävä jakamaan (joko kumppaneillesi tai omassa raportissasi).
3. Varmista **sisäinen sitoutuminen** organisaatiossasi: mitä hyötyä ESRS-kestävyysraportointivalmiudesta ja -raportoinnista voi olla
4. Toteuta olennaisuusarviointi oman raportin laatimiseksi ja/tai kestävyysseikkojen vaikutusten ja riskien tunnistamiseksi (paitsi kestävyysraportoinnin tarkoituksiin niin myös muita liiketoimintatarkoituksia kuten strategiaa tukemaan)
5. Aloita olennaisuusarviointiprosessi **arvoketjukartoituksella ja sidosryhmien tunnistamisella**

Miten alkuun?

- Tueksi myös yhteiset ja toimialakohtaiset sopimukset, aloitteet, sertifikaatit ja viitekehykset sekä muut lainsäädännön vaatimukset
 - Lähtötiedot oman toimialan tyypillisistä vaikutuksista

Standardeja

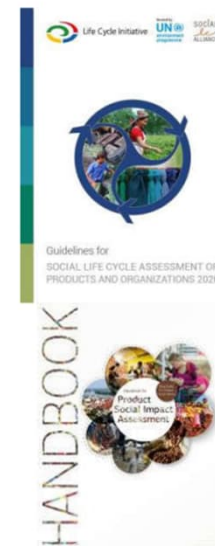
Raportointi- viitekehyksiä

Johtamis- järjestelmiä

Arviointeja

Toimialakohtaisia työkaluja

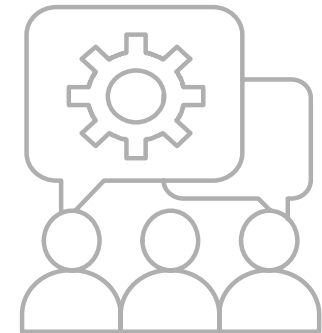
Kestävyyden ja vastuullisuuden johtaminen on jatkuva prosessi

Miten alkuun: keskeisiä työkaluja johtamiseen ja raportointiin

Helpottavat myös
kestävyysselvityksen
laatimista!

- **Eettiset periaatteet** (code of conduct) ja **vastuullisuuspolitiikka**: periaatteet, jotka ohjaavat yrityksen toimintaa vastuullisuuden ja kestävyiden osalta (ymp. & sos.), vastuullisuuden painopisteiden ja toteuttamisen kuvaus
 - Perusta vastuullisuus-/ kestävyystavoitteiden asettamiselle
 - Esittelee roolit ja vastuut (**hallintomalli**)
 - Esittelee velvoitteet ja sitoumukset sekä keskeiset työkalut: hallintajärjestelmät, sertifikaatit, viitekehykset
 - Viestittäviksi sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille

VAK: Kirkkautta vastuullisen liiketoiminnan kehittämiseen

Raskaan kaluston tavarankuljetusratkaisujen suunnittelija ja valmistaja **VAK** halusi kirkastaa vastuullisen liiketoiminnan suuntaa ja kehitysmahdollisuuksia.

Yhdessä VTT:n kanssa perehdyttiin **toimintaympäristön muutoksiin ja sidosryhmien muuttuviin tarpeisiin ja vaatimuksiin** sekä **tunnistettiin kriittiset toimenpiteet yritysvastuun kehittämiseksi**, peilaten VAK:n arvoihin ja strategiaan. Projektissa toteutettiin myös osatuotteen **hiilijalanjälkilaskenta** ja tunnistettiin **energiatehokkuuden kehittämisen ratkaisuja** tuotesuunnittelua varten.

Projektin lopputuloksena ymmärrys yritysvastuun kokonaisuudesta ja vastuullisuuden **strategisesta merkityksestä ja suunnasta** kirkastui yrityksessä. VAK sai tietoa ja tukea niin **tuote- ja palvelukehitykseen** kuin **vastuullisuuspolitiikan** muotoiluun, ja eväitä yritysvastuun kehittämiseen myös jatkossa. Projekti on osa laajempaa VAK:n kehitysohjelmää, jossa VTT toimii asiantuntijakumppanina.

Vastuullisuuden strategisen merkityksen ja vastuullisuuspolitiikan kirkastaminen

Tietoa tuotteen ilmastovaikutuksista ja energiatehokkuuden kehittämisen mahdollisuuksista

Syötteitä kiertotalouden mukaisten palveluliiketoimintamallien kehittämiseen

”VTT:n asiantuntemus auttoi meitä ymmärtämään yritysvastuun kokonaisuutta ja sen merkitystä tämän päivän liiketoimintakentässä.”

Matti Niemelä
Laatu- ja henkilöstöjohtaja
VAK

Mikä on yrityksesi lähestymistapa kestäväyyteen ja vastuullisuuteen?

14/09/2023

Organisaation oma toiminta

Tuotteet (tavarat ja palvelut)

Arvoketjut

Yhteisöt ja yhteiskunta

VTT – beyond the obvious

Mukaillen: Global Compact

Mitä muuta huomioida jatkossa?

■ Arvioi raportointivalmiutesi

- Prosessit, tietojärjestelmät, tietomuodot: Kuinka hyvin nämä tukevat tiedonkeruuta ja raportointia?
- Roolit, kokemus ja vastuut organisaatiossasi
- Tietotarpeiden ja mittareiden tunnistaminen: Mistä on tietoja ja mitä tietoja tarvittaisiin? Mitkä ovat mittarit ja tavoitteet? Mitkä ovat olennaisia aiheita?

■ Kehitä raportointia ja johtamista

- Suunnittele raportointirakenteet ja -prosessit
- Kehitä toimintamallisi vastaamaan raportointitarpeita
- Kehitä taitojasi ja/tai hanki ulkopuolista tukea
- Hyödynnä olemassa olevat rakenteet ja järjestelmät
- Priorisoi

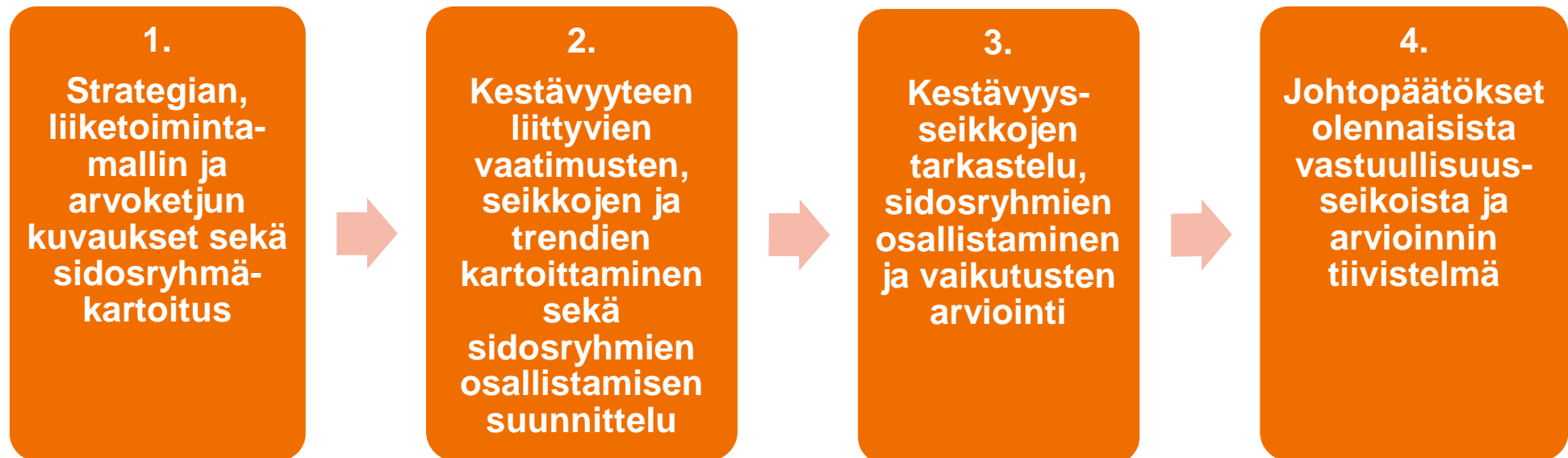
Paneelikeskustelu

Paneelikeskustelu

- Miten yrityksessänne on alettu valmistautua ESRS-kestävyysraportointiin?
- Minkälaisia haasteita teidän näkökulmastanne raportointiin liittyy? Entä mahdollisuuksia?
- Oletteko tehneet olennaisuusarviointia tai määritelleet mitkä ovat teille olennaisia kestävyysaiheita?
- Minkälaisia vinkkejä antaisitte muille?

Yhteenveto: Miten päästä alkuun kestävyysraportoinnissa?

Kiitos!

Yhteystiedot:

hanna.pihkola@vtt.fi, katariina.palomaki@vtt.fi,
annu.markkula@vtt.fi